

Nasjonalt SRHR-nettverks høringsinnspill til NOU 2021: 3, “Barneliv i, foran og bak skjermen”

SRHR-nettverket takker for muligheten til å komme med innspill til NOU 2021: 3 “Barneliv i, foran og bak skjermen.” Nasjonalt SRHR-nettverk samler aktører som jobber innenfor feltet seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR). Målet er å sikre samordning mot et felles mål hvor alle i Norge får oppfylt sine seksuelle og reproduktive rettigheter og hvor alle har best mulig seksuell og reproduktiv helse, uavhengig av alder, kjønn, geografi eller andre sosiale forhold eller faktorer. Nedenfor finnes en liste over konkrete innspill.

Kommentar til 3: Oppdrag

Punkt 5 og 6:

Her brukes begrepene “elektroniske medieplattformer” og “elektroniske plattformer.” Dog videreføres ikke denne begrepsbruken i resten av teksten, der benyttes “digitale plattformer”, “digitale medier” og “sosiale medier.” “Elektroniske medieplattformer” og “elektroniske plattformer” framstår misvisende, og vi anbefaler å endre dette.

Kommentarer til 2: Sammendrag og hovedelementer i utvalgets forslag

Punkt 2.1.1

Det er positivt at utvalget fremmer et forslag om å opprette et tverrfaglig, nasjonalt kompetansesenter som er basert på grunnforskning. Dog presiseres eller utdypes det ikke hva begrepet grunnforskning tilsier i denne sammenheng, og hvordan den skal innhentes. Det påpekes at *skadelighet* er et vidt begrep, og at det kan tolkes på ulike måter - derfor er det prekært at utvalget utarbeider en definisjon på slik skadelighet som grunnforskning kan basere seg på. Uten det som utgangspunkt vil ikke et tverrfaglig, nasjonalt kompetansesenter kunne utrette noe. Et alternativ kan være at kompetansesenterets formål og primæroppgave blir å utarbeide kriterier for skadelighet og deretter bedrive grunnforskning på feltet med det som utgangspunkt.

Punkt 2.1.6

Å innhente informasjon om skadevirkningene av barns egen produksjon, publisering og deling av seksualiserte bilder på digitale plattformer er essensielt i arbeidet med tematikken. Til tross for forebyggende arbeid er det naivt å tro at barns egen produksjon, publisering og deling av seksualiserte bilder på elektroniske plattformer vil opphøre. Derfor er en nødt til å kartlegge potensielle skadevirkninger, slik at et effektivt hjelpeapparat kan bistå de utsatte. Videre er en slik kartlegging sentral i det forebyggende arbeidet. Om et slikt arbeid gjennomføres vil dette punktet også innbefatte punkt 2.1.7; det vil si, å inkludere barn og unges erfaringer.

Del II: Anbefalinger

Punkt 2:

Først presiseres det at korrekt begrep er *seksualitetsundervisning*. Det er dette som brukes av Helse- og Omsorgsdepartementet.

Helhetlig og positiv seksualitetsundervisning bør starte allerede i barnehagen, og vare til og med videregående skole. Vi vet at seksualitetsundervisningen blant barn og unge i Norge varierer fra skole til skole, og område til område.

Punkt 3:

Vi stiller oss positive til dette punktet, men savner konkrete tiltak for å møte dette. Videre er det viktig at ikke kun lærere besitter nødvendig kunnskap om seksualitetsundervisning, men det må også satses på dette hos miljøarbeidere og helsesykepleiere, da disse også gir seksualitetsundervisning.

Forslag til omformulering: Seksualitetsundervisning må inkluderes i grunnutdanningen for de yrkesgruppene som arbeider med barn og unge.

Punkt 5:

Det er her uklart hva som menes med "tilstrekkelig kompetanse" når det kommer til opplæring om ulike sider ved bruk av digitale medier. Her må det defineres tydeligere hva som skal forventes av lærere og annet skolepersonell. Videre må det presiseres hvem som har ansvaret for å følge opp at lærere og skolepersonell har denne kompetansen.

Det kunne ha vært hensiktsmessig å plassere dette ansvaret hos skoleleder/rektor, og at han/hun/hen er ansvarlig for å sikre at de ansatte besitter denne kompetansen, for eksempel gjennom kursing av Politiets nettpatrolje eller lignende.

Til sist fremmes det ønske om at dette skal inkluderes i læreplanene. Disse ble revidert i 2020, og det er ikke sannsynlig at de vil revideres med det første. Det vil derfor være mer hensiktsmessig at punkt 2 omfatter at all seksualitetsundervisning må inkludere alderstilpasset undervisning om bildedeling og porno.

Punkt 8:

Dette punktet virker å inneholde det samme som punkt 5, og derfor etterlyses det igjen tydeligere presisering av hva "bedre kunnskap" innebærer, samt hvem som skal ha ansvaret for å sikre at skolepersonell besitter denne kunnskapen.

Punkt 9:

Her etterlyses det en tydeligere presisering av hva som inngår i "bedre kunnskap". I tillegg kan det være hensiktsmessig å presisere fra hvilken alder en anser det viktig at barn og unge lærer om dette.

Punkt 14:

Under dette punktet er det hensiktsmessig å presisere *hva* Politiet skal gjøre for å spre denne informasjonen, samt i hvilke kanaler dette skal foregå. Politiet har blant annet utviklet undervisningsopplegget "Delbart?", som kan være et nyttig verktøy for undervisere.

Generelt innspill til “Del II: Anbefalinger”

SRHR-nettverket stiller seg positive til forslaget i punkt 2.2.1 under “Sammendrag og hovedelementer i utvalgets forslag”. Dog savner vi at forslaget om å etablere et tverrfaglig, nasjonalt kompetansesenter inngår i utvalgets avsluttende anbefalinger. Mange av punktene under “Anbefalinger” er avhengig av at det gjøres tilstrekkelig med forskning på feltet, da det er nødvendig med mer kunnskap om både skadevirkninger av uønskede hendelser på digitale plattformer, samt om barn og unges deling og spredning av egenprodusert materiale. Et tverrfaglig, nasjonalt kompetansesenter på feltet ville kunne bidra i dette arbeidet, og det fremgår derfor ønskelig at det inkluderes i anbefalingene.

Følgende medlemmer av Nasjonalt SRHR-nettverk støtter dette innspillet:

- Sex og Politikk
- Sex og samfunn
- Helsestasjon for kjønn og seksualitet – HKS
- Røde Kors Ungdom
- Norsk forening for klinisk sexologi
- PolyNorge
- Reform – ressursenter for menn